

7/11813
66-133

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2017-610.01-E.176/1950/3705
Konu : Yazılı soru önergesi

20/03/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 27/02/2017 tarihli ve 43452547-120.07-85422 sayılı yazı,
b) 23/03/2017 tarihli ve 56020453/2017-610.01-E.733/1369 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Mardin Milletvekili Ali Atalan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/11813 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

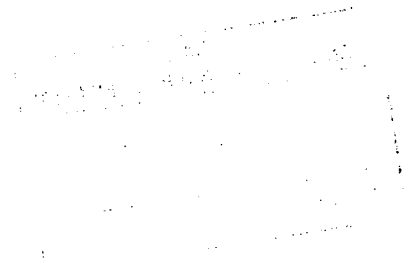
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2017-610.01-E.176/1949/3704
Konu : Yazılı soru önergesi

20.../09/2017

Sayın Ali ATALAN
Mardin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/11813 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmakta olup, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- 5275 sayılı Kanunun "Hükümlülerin Nakilleri" başlıklı dokuzuncu bölümünün "Nakiller" kenar başlıklı 53., "Kendi istekleri ile nakil" kenar başlıklı 54., "Disiplin nedeniyle nakil" kenar başlıklı 55., "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. ve "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57. maddelerinde, nakillerin nasıl yapılacağı hususu ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Başta zorunlu nakiller olmak üzere, hükümlü ve tutuklular mevzuata uygun olarak bulundukları ceza infaz kurumlarından başka ceza infaz kurumlarına nakledilmektedirler. Başka ceza infaz kurumuna sevk edilen hükümlü ve tutukluların sevklerinden önce gerekli sağlık kontrolleri yapılmakta ve güvenlik önlemleri alındıktan sonra sevk işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, mevzuat hükümleri çerçevesinde, kapasitesi yoğun olan ceza infaz kurumlarından kapasitesi uygun olan ceza infaz kurumlarına nakledilmekte olup, hükümlü ve tutukluların ailelerine yakın ceza infaz kurumlarında barındırılmaları bazen mümkün olamamaktadır.

III- Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

IV- 5275 sayılı Kanunun "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" kenar başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır." hükmü uyarınca, ceza infaz kurumundaki bir hükümlünün hastalığı sebebiyle cezasının infazının geri bırakılabilmesi için, hastalığının hayatı için kesin tehlike teşkil etmesi aranmaktaydı.

24/01/2013 tarihli ve 6411 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5275 sayılı Kanunun 16. maddesine eklenen altıncı fıkra hükmü uyarınca, maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayaacağı değerlendirilen hükümlünün hapis cezasının infazının, iyileşinceye kadar geri bırakılabileceği kabul edilmiştir. Maddedeki "toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayaacağı" ibaresinin uygulamada çok geniş yorumlanması ve bu imkândan yararlanması gereken bazı hükümlülerin soyut gerekçelerle yararlanamaması gibi nedenlerle yapılan düzenlemenin sınırlı şekilde uygulandığı gözlemlenmiştir.

Bu sorunun giderilmesi amacıyla, 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 79. maddesiyle, 5275 sayılı Kanunun 16. maddesine eklenen altıncı fıkrasında "toplum güvenliği bakımından tehlikelilik" unsuruna "ağır ve somut bir tehlike" kriteri eklenmek suretiyle, ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum bakımından ağır ve somut bir tehlike oluşturmayan mahkûmların cezalarının infazının geri bırakılması düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemeyle, ağır ve somut tehlike açıkça belirlenmediği ve gerekçelendirilmediği takdirde, fıkra kapsamına giren hasta mahkûmların cezalarının infazının geri bırakılması amaçlanmıştır. Belirtilen bu düzenlemeler doğrultusunda, cezasının infazının geri bırakılması talebinde bulunan hükümlüler veya tutuklularla ilgili bütün işlemler, yasal şartları gözetilerek ilgili Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yerine getirilmektedir.

V- A) 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün barındırılması ve yatırılması" kenar başlıklı 63. maddesinin dördüncü fıkrasında, oda ve kısımlarda iklim koşulları göz önüne alınarak yeterli yer, ışık, ısıtma, havalandırma ve hijyenin sağlanacağı,

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü,

1- "Diğer yükümlülükler" kenar başlıklı 83. maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde, hükümlülerin, yaşadıkları, çalıştıkları ve ortak etkinliklerde bulundukları mekanların temizliğini yapmak zorunda oldukları,

2- "Kurum binasının bakımı, temizliği ve ısıtılması" kenar başlıklı 111. maddesinde, kurumlarda; oda, yatakhane, atölye ve diğer ortak kullanım alanlarının temiz tutulmasına ve uygun zamanlarda havalandırılmasına özen gösterileceği; bu amaçla, gerekli araç ve gereçler kurum idaresince sağlanacağı; kurumun bulunduğu yer ve iklim koşulları dikkate alınarak, kurum binasının uygun sıcaklıkta tutulacağı; kurum binasının bakımı, temizliği, ısıtılması ve tesisatında meydana gelecek hasar veya bozuklukların onarımından kurumun en üst amirinin sorumlu olduğu,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3- "Hükümlülerin temizliği" kenar başlıklı 112. maddesinde, hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına yönelik tedbirlerin kurum idaresince alınacağı; hükümlülerin barındırıldıkları odalarda gerekli sağlık ve hijyen kurallarına uymalarının özendirileceği; hükümlülerin kurum olanakları ölçüsünde kısa aralıklarla yıkanmalarının sağlanacağı; hükümlülerin, toplum içinde alışılmışın dışında saç, bıyık ve sakal uzatmalarına izin verilmeyeceği; hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına ilişkin esas ve usullerin kurum iç yönetmeliklerinde düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

VI- 22/01/2007 tarihli ve 45/1 Nolu Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri Diğer Hükümler konulu Genelgenin "Ortak etkinlikler" başlıklı Üçüncü Bölümün birinci fıkrasında, hükümlü ve tutukluların işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, güvenlik bakımından tehlike oluşturmadığı ölçüde, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilecekleri, altıncı fıkrasında, ceza infaz kurumunda arama, denetleme, ziyaret ve benzeri özel durumlarda günlük uygulama programının ertelenebileceği, depresim, yangın gibi olağanüstü durumlar ile açlık grevi, ölüm orucu, firar, ayaklanma gibi acil durumlarda idare ve gözlem kurulunun programı kısa veya uzun süreli olarak durdurabileceği hükümlerine de yer verilmiştir.

VII- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

tevessül edilmektedir.

VIII- İşlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine aittir. Bununla birlikte açılan davalara ilişkin yapılan yargılamalar Anayasanın 9. ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız ve tarafsız mahkemelerce sürdürülüp sonuçlandırılmaktadır.

IX- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutuklulara baskı yapıldığı iddialarıyla ilgili Bakanlığımıza 83 başvurunun yapıldığı, başvuruların gereğinin yapılması için ilgili Cumhuriyet başsavcılıklarına iletildiği,

B) Ceza infaz kurumlarında görev yapan personele yıllık eğitim planı çerçevesinde her yıl insan hakları eğitiminin düzenlendiği, bu eğitim programlarında insan haklarının anlamı, önemi, kapsamı ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin güncel içtihatlarından örneklerin de personele aktarıldığı,

C) 5275 sayılı Kanunun 16. maddesinin altıncı fıkrası kapsamında Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yapılan bildirimlere göre hastalığı nedeniyle ceza tehir işlemleri için başvuruda bulunanlardan işlemleri Adli Tıp Kurumunda devam eden hükümlü ve tutuklu sayısının 28/02/2017 itibarıyla 164 olduğu,

Anlaşılmıştır.

X- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 13/03/2017 tarihli cevapta;

A) Soru önergesinde adı geçen şahsın Devletin birliği ve Ülke bütünlüğünü bozmak suçundan tutuklanarak Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı,

B) Kurumda aile hekimliğinin bulunduğu, bir hekim ve iki sağlık memuru tarafından hükümlü ve tutukluların muayenelerinin yapıldığı, adı geçen tutuklunun sağlık problemleriyle ilgili çeşitli tarihlerde 21 kez tedavisinin yapıldığı, gerekli görüldüğü hallerde de Sincan Devlet Hastanesi ve Sincan Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevk işlemlerinin yapıldığı, reçete edilen ilaçların temin edildiği, sağlık durumunun düzenli olarak takip edildiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

